

herhaalde zich het aardige tooneeltje, tot beiden in het gras verdwenen.

Wij hebben er met genoeg een heele poos staan naar kijken. En elken keer zagen we duidelijk — de volgende malen lieten wij er nog scherper op — dat de kleine op een teeken van de oude zich vastzette en eerst daarna deze ging springen. 't Ontlokte onzen kleinen baas de opmerking: „De lytse pod kin net oan hús ta komme en nou draecht de Mem-pod him, omdat hy wirrich is!” (Friesch). „De kleine pad kan niet aan huis toe komen, en nu draagt de Moeder Pad hem, omdat hij moe is!”

* *

„Johannes-lief, 'k neem je, je zoölogische onkunde heuseh niet kwalijk. Zoo'n groote pad, met 'n kleintje op den rug, 'k heb dat boven reeds verteld, heeft wel parten gespeeld aan een „Academisch-gevormde”. Geen wonder dus, dat ze er u liet inloopen.”

Raath-Bingelrade.

Jos. CREMERS.

Groot Hoefblad.

(*Petasites officinalis* L.)

Er is haast geen rivier of stroompje in ons gewest, langs wier boorden deze plant niet gevonden wordt. Alléén daar waar de Roode beek ontspringt zoekt men 't Groot hoefblad tevergeefs. Aanvankelijk zijn de bladeren langs de middennerf geplooid, wijl dit verschrompeling van 't groene, waterrijke weefsel belet. Straks echter spreidt de plant hare tropisch-groote bladschijven vlak uit. 't Mooist doet ze dit op schaduwrijke plaatsen, waar 't water voortkabbelt tusschen onder houtgewas verscholen oevers.

Men zou verwachten, dat juist op zonnige plekken de bladeren grooter waren, maar 't tegenovergestelde is 't geval. De plant bereikt haar waarlijk kolossale afmetingen, die $\frac{3}{4}$ meter kunnen zijn, eerst echt, als ze door vochtige lucht omstroomd wordt.

't Groot Hoefblad breidt zich bij ons maar zelden veel verder uit dan de oevers landwaarts, omdat 't anders gebrek aan vocht zou krijgen. Op de Alpenweiden schijnt de vegetatieve vermeerdering duidelijk plaats te vinden op dezelfde wijze, als bij de z.g. „heksenkringvormende” planten.

* *

De bloemen zitten in rijk gevulden tros aan 't eind van een dikken, hollen, met lange, losse schubben bezetten stengel. Maar bij 't eene exemplaar zijn in ieder bloemhoofdje de afzonderlijke bloempjes meerendeels tweeslachtig, buisvormig en onvruchtbaar, terwijl een klein aantal (aan den rand) vrouwelijk, draadvormig en vruchtbaar zijn; bij een ander exemplaar zijn ze voor 't grootste gedeelte vrouwelijk met enkele tweeslachtige bloempjes op 't midden der schijf.

Van verre reeds kan men deze twee vormen aan haar bloeiwijzen kennen, daar die met overwegend stamperbloemen, kleinere, meer slanke trossen heeft, welke met meest tweeslachtige bloemen, grootere losse bloeiwijzen ontwikkelt.

Zeer interessant is de bevruchting bij deze plant, maar ook zeer ingewikkeld.

'k Wilde er hier alleen op wijzen, dat, terwijl in sommige Nederlandsche Flora's aangegeven wordt, dat de laatstgenoemde vorm in ons land

„overal bepaald zeldzaam” is, dit voor Zuid-Limburg zeker niet opgaat.

Langs alle beken, in alle formaties, komen hier beide vormen deels op afzonderlijke plekken, deels ook de eene naast en met de andere groeiend, in ongeveer gelijke verhouding voor; ja, niet zelden vindt men juist de tweede vorm 't meest voorkomend.

Over de verspreiding in Noord-Nederland durven we niet oordeelen. Er is echter, naar we meenen, geen enkele reden te vinden, waarom de verhoudingen dáár anders zouden zijn dan in Z.-Limburg.

Nuth.

A. DE WEVER.

Een kruising van *Primula elatior* en *P. officinalis*.

Toen ik, vorige lente, deze bastaarden in de belangstelling der plantenvrienden aanbeval, verwachtte ik niet, dat ze reeds dit jaar zouden gevonden worden. Want de wild-groeiende hybriden tusschen bovengenoemde sleutelbloemsoorten zijn, ook in 't buitenland, zeer zeldzaam.

Enkele weken geleden kreeg ik bericht van een onzer leden, die zijn naam onbekend wenscht te houden, dat hij één dezer kruisingen bij Geulle gevonden had. Dadelijk zijn we haar toen samen nog eens terdege gaan bekijken.

* *

Terwijl bij *P. officinalis* de éénkleurig groen-witte klokvormige kelk aan den top wijd openstaat, de bloemkroon welriekend en dooiergeel is, met van binnen aan de basis van iedere kroonslip een oranje-vlek, en de zoom concaaf is, de zaaddoos eivormig is en niet tegen den kelk aanligt en

bij *P. elatior* de kelk buisvormig aan den top vernauwd, op de ribben groen en in de tusschenruimte groen-wit is, de bloemkroon reukeloos, zwavelgeel met vlakken zoom, de zaaddoos elleptisch en tegen den kelk aanligt, heeft de bovengenoemde wilde bastaard een wel is waar klokvormigen kelk, die echter van boven iets nauwer is, groen op de ribben, maar met minder kleurenverschil der tusschenruimte; de bloemkroon is ietwat welriekend, lichter geel dan *officinalis*, donkerder dan bij *elatior*, met licht-concaven zoom, grooter dan bij *officinalis*, kleiner dan bij *elatior* met zwakkere vlekken.

Deze exemplaren zijn onvruchtbaar.

Bij de *primula's* zijn deze bastaarden n'el zeldzaam en dáár zijn ze deels vruchtbaar, deels niet.

Er kunnen zich niet alleen zaaddoozen vormen, maar zelfs zaden, terwijl deze geen kiembaren inhoud hebben.

* *

Om meer dan eene reden heeft me deze vondst zeer verheugd.

Voorreest wegens den scherp blik, dien de vinder toont te hebben op de wilde flora, want zelfs naast de beide stamouders valt deze kruising niet gauw in 't oog.

Ook is hij gelukkig geen verzamelaar, zoodat de plant in alle stadia voor studiemateriaal kan bewaard blijven.

En ten slotte ben ik blij, dat haar groeiplaats zich bevindt in de streek tusschen Bunde en Elsloo, waar heerlijke, ongeschonden bosschen en heide nog vreedzaam naast landerijen en beemden liggen, waar de industrie, die den mensch tot een ma-